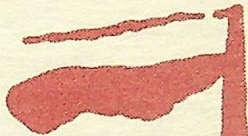

NIEZALEŻNY SAMORZĄDNY
ZWIĄZEK
ZAWODOWY

Solidarność

STATUT

S P I S T R E Ś C I

Rozdział I - Nazwa, teren działania	
i siedziba	1
Rozdział II - Postanowienia ogólne	1
Rozdział III - Członkowie, ich prawa	
i obowiązki	6
Rozdział IV - Władze Związku	8
Rozdział V - Sekcje zawodowe, branżowe	
i inne	13
Rozdział VI - Strajk	14
Rozdział VII - Ośrodek prac społeczno-zawodowych	
i wydawnictwa	15
Rozdział VIII - Fundusze i majątek Związku	15
Rozdział IX - Postanowienia końcowe	16
Załącznik - I. Postanowienia Konwencji nr 87	
Międzynarodowej Organizacji	
Pracy	17
II. Postanowienia Konwencji nr 98	
Międzynarodowej Organizacji	
Pracy	18
III. Część I pkt 1-7 porozumienia	
zawartego przez Międzyzakładowy	
Komitet Strajkowy z Komisją	
Rządową	19

Section 1 - [illegible]
Section 2 - [illegible]
Section 3 - [illegible]
Section 4 - [illegible]
Section 5 - [illegible]
Section 6 - [illegible]
Section 7 - [illegible]
Section 8 - [illegible]
Section 9 - [illegible]
Section 10 - [illegible]
Section 11 - [illegible]
Section 12 - [illegible]
Section 13 - [illegible]
Section 14 - [illegible]
Section 15 - [illegible]
Section 16 - [illegible]
Section 17 - [illegible]
Section 18 - [illegible]
Section 19 - [illegible]
Section 20 - [illegible]
Section 21 - [illegible]
Section 22 - [illegible]
Section 23 - [illegible]
Section 24 - [illegible]
Section 25 - [illegible]
Section 26 - [illegible]
Section 27 - [illegible]
Section 28 - [illegible]
Section 29 - [illegible]
Section 30 - [illegible]
Section 31 - [illegible]
Section 32 - [illegible]
Section 33 - [illegible]
Section 34 - [illegible]
Section 35 - [illegible]
Section 36 - [illegible]
Section 37 - [illegible]
Section 38 - [illegible]
Section 39 - [illegible]
Section 40 - [illegible]
Section 41 - [illegible]
Section 42 - [illegible]
Section 43 - [illegible]
Section 44 - [illegible]
Section 45 - [illegible]
Section 46 - [illegible]
Section 47 - [illegible]
Section 48 - [illegible]
Section 49 - [illegible]
Section 50 - [illegible]
Section 51 - [illegible]
Section 52 - [illegible]
Section 53 - [illegible]
Section 54 - [illegible]
Section 55 - [illegible]
Section 56 - [illegible]
Section 57 - [illegible]
Section 58 - [illegible]
Section 59 - [illegible]
Section 60 - [illegible]
Section 61 - [illegible]
Section 62 - [illegible]
Section 63 - [illegible]
Section 64 - [illegible]
Section 65 - [illegible]
Section 66 - [illegible]
Section 67 - [illegible]
Section 68 - [illegible]
Section 69 - [illegible]
Section 70 - [illegible]
Section 71 - [illegible]
Section 72 - [illegible]
Section 73 - [illegible]
Section 74 - [illegible]
Section 75 - [illegible]
Section 76 - [illegible]
Section 77 - [illegible]
Section 78 - [illegible]
Section 79 - [illegible]
Section 80 - [illegible]
Section 81 - [illegible]
Section 82 - [illegible]
Section 83 - [illegible]
Section 84 - [illegible]
Section 85 - [illegible]
Section 86 - [illegible]
Section 87 - [illegible]
Section 88 - [illegible]
Section 89 - [illegible]
Section 90 - [illegible]
Section 91 - [illegible]
Section 92 - [illegible]
Section 93 - [illegible]
Section 94 - [illegible]
Section 95 - [illegible]
Section 96 - [illegible]
Section 97 - [illegible]
Section 98 - [illegible]
Section 99 - [illegible]
Section 100 - [illegible]

STATUT

POPRAWIONY I UZUPEŁNIONY *

ROZDZIAŁ I

NAZWA, TEREN DZIAŁANIA I SIEDZIBA

§ 1

Tworzy się organizację zawodową pod nazwą: Niezależny Samorządny Związek Zawodowy "Solidarność", zwany dalej ZWIĄZKIEM. Związek, stosownie do zasad wyrażonych w Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, ratyfikowanej przez Polską Rzeczypospolitą Ludową Konwencji nr 87 i nr 98 Międzynarodowej Organizacji Pracy oraz w części 1 pkt 1 - 7 porozumienia zawartego przez Międzyzakładowy Komitet Strajkowy z Komisją Rządową w Gdańsku (patrz: załącznik), rozwijać będzie działalność w zakresie obrony interesów pracowników, realizacji ich potrzeb materialnych, społecznych i kulturalnych.

§ 2

Tereniem działania związku jest obszar Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej. Nie ogranicza się działalności Związku w zagranicznych jednostkach organizacyjnych zakładów pracy mających swoją siedzibę w kraju.

§ 3

Siedzibą władz ogólnozwiązkowych jest Gdańsk.

ROZDZIAŁ II

POSTANOWIENIA OGÓLNE

§ 4

Związek jest niezależny od organów administracji państwo-

*) Poprawki i uzupełnienia zostały wniesione przez I Krajowy Zjazd Delegatów.

wej i organizacji politycznych.

§ 5

Związek zrzesza pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę (także spółdzielczej umowy o pracę) a w rolniczych spółdzielniach produkcyjnych zatrudnionych na podstawie członkostwa, (wyboru, powołania, mianowania), jak również uczniów przyzakładowych szkół zawodowych świadczących pracę na rzecz zakładu pracy lub pobierających naukę zawodu, osoby wykonujące pracę nakładczą, osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej a także osoby czerpiące środki utrzymania z pracy twórczej wykonywanej na innej podstawie prawnej niż stosunek pracy. Utrata zatrudnienia nie pociąga za sobą utraty członkostwa. Członkami związku mogą być także emeryci i renciści.

§ 6

Celem Związku jest: ochrona praw, godności i interesów pracowników, a w szczególności:

- 1) ochrona interesów zdrowotnych, materialnych, socjalnych i kulturalnych członków oraz ich rodzin,
- 2) zabezpieczenie praw pracowniczych w zakresie wykonywanej pracy zawodowej, wynagrodzenia, warunków socjalno-bytowych oraz bezpieczeństwa i higieny pracy,
- 3) podejmowanie starań o zharmonizowanie prawidłowego działania zakładu pracy z interesami pracowników,
- 4) umacniania rodziny oraz ochrona życia rodzinnego,
- 5) szerzenie demokratyzmu i umacnianie koleżeńskiej solidarności w stosunkach wzajemnych,
- 6) zapewnienie pracownikom warunków podnoszenia kwalifikacji zawodowych,
- 7) wpływ na kształtowanie polityki gospodarczej i społecznej,
- 8) kształtowanie aktywnej postawy działania dla dobra Ojczyzny,
- 9) podejmowanie działań na rzecz ochrony naturalnego środowiska człowieka,
- 10) pogłębianie wiedzy członków związku.

Związek realizuje swoje cele przez:

- 1) reprezentowanie swoich członków wobec pracodawców, władz i organów administracji państwowej oraz organizacji i instytucji społecznych,
- 2) zawieranie i wypowiadanie zbiorowych układów pracy,
- 3) udzielanie pomocy prawnej i podejmowanie interwencji w przypadkach konfliktów między pracownikiem a pracodawcą,
- 4) organizowanie i kierowanie akcjami protestacyjnymi załóg w przypadku istotnego naruszenia interesów pracowniczych: w szczególności uzasadnionych przypadkach proklamowania strajku,
- 5) inicjowanie samopomocy członków Związku,
- 6) podejmowanie starań o zapewnienie członkom i ich rodzinom wczasów pracowniczych, zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych, miejsc w żłobkach i przedszkolach dla ich dzieci oraz odpowiedni udział w świadczeniach z funduszu socjalnego i innych funduszy zakładu pracy,
- 7) przeciwdziałanie alkoholizmowi i narkomanii,
- 8) popieranie inicjatyw w zakresie usprawnienia gospodarki rozwoju kultury, oświaty, nauki i postępu technicznego,
- 9) prowadzenie działalności oświatowo-kulturalnej, tworzenie warunków do odpoczynku po pracy,
- 10) współdziałanie z władzami i organami administracji państwowej w zakresie wynikającym z przepisów prawa,
- 11) sprawowanie kontroli nad warunkami bezpieczeństwa i higieny pracy: zapewnianie okresowej kontroli stanowisk pracy i zakazywanie swym członkom pracy na stanowiskach nie odpowiadających ustalonym warunkom,
- 12) współdziałanie ze służbą zdrowia w celu ochrony zdrowia pracowników i ich rodzin,
- 13) prowadzenie badań nad warunkami życia ogółu pracowników, w szczególności nad poziomem kosztów utrzymania,
- 14) rozwijanie działalności wydawniczej i prasowej,
- 15) publiczne opiniowanie projektów i przepisów dotyczących: życia ludzi pracy, reprezentacji pracowniczych, uczestnictwa pracowników w zarządzaniu, ustawodawstwa socjalnego oraz kluczowych decyzji: o podziale dochodu narodowego, kierun-

- kach inwestycji, podziale funduszu spożycia społecznego, zaopatrzania rynku, gospodarce mieszkaniowej, kształtowaniu cen i płac, oraz innych spraw istotnych dla ludzi pracy,
- 16) udzielanie pomocy materialnej członkom związku,
 - 17) powoływanie agend dla realizacji zadań statutowych,
 - 18) prowadzenie działalności gospodarczej dla uzyskania środków przeznaczonych na realizację zadań statutowych.

§ 8

1. Członkowie Związku zrzeszają się na zasadzie terytorialno-zawodowej, co oznacza, że:

- 1) Związek zrzesza członków wszystkich zawodów,
- 2) podstawową organizacją związkową jest organizacja zakładowa zrzeszająca pracowników wszystkich zawodów, zatrudnionych w danym zakładzie pracy oraz emerytów i rencistów,
- 3) emeryci i renciści, a także inne osoby, które z różnych względów nie mogą zrzeszać się w macierzystych zakładach pracy mogą tworzyć organizacje związkowe przy zarządach regionalnych,
- 4) zakładowa organizacja związkowa w miarę potrzeby tworzy niższe ogniwa, a w szczególności: organizacje wydziałowe (oddziałowe) i Koła. Pracownicy małych zakładów pracy mogą tworzyć międz Zakładową organizację związkową, do której mogą należeć pracownicy zakładów w których nie istnieją organizacje związkowe,
- 5) podstawową jednostką terytorialną Związku jest region obejmujący swym zasięgiem teren co najmniej jednego województwa. Utworzenie regionu oraz zmiana zasięgu jego działania wymaga akceptacji Komisji Krajowej,
- 6) walne zebranie delegatów regionu może tworzyć ogniwa pośrednie nie będące szczeblem władzy związkowej, określając ich strukturę, sposób powołania, kompetencji oraz zasady finansowania,
- 7) w ramach Związku na wszystkich jego szczeblach mogą działać sekcje zawodowe lub branżowe. Sekcje zawodowe obejmują pracowników wykonujących jeden zawód lub kilka zawodów pokrewnych.

2. Związek może zawierać porozumienia o współdziałaniu ze związkami zawodowymi grupującymi pracowników jednego zawodu lub kilku pokrewnych zawodów, jeśli statuty i działalność tych związków odpowiadają podstawowym zasadom określonym w niniejszym statucie.

§ 9

Władze związkowe wszystkich szczebli pochodzą z wyboru. Wybory odbywają się na następujących zasadach:

- 1) Kandydatem może być wyłącznie osoba uprawniona do głosowania na zebraniu (Zjeździe) dokonującym wyboru,
- 2) nie ogranicza się liczby kandydatów,
- 3) głosuje się na poszczególnych kandydatów,
- 4) głosowanie jest tajne,
- 5) przewodniczącego wybiera bezpośrednio walne zebranie organizacji danego szczebla,
- 6) tę samą funkcję w związku można pełnić tylko przez dwie kolejne kadencje,
- 7) funkcji związkowych nie może pełnić osoba zajmująca kierownicze stanowisko w zakładzie pracy (dyrektorzy, zastępcy dyrektorów, kierownicy, zastępcy kierowników zakładów pracy oraz kierownicy wydziałów w wielkich zakładach pracy, a także osoby na stanowiskach kierowniczych bezpośrednio podlegające dyrekcji albo pełniące funkcję kierowniczą w instancjach organizacji politycznych,
- 8) odwołanie członka władz związkowych odbywa się na takich zasadach, jak wybór,
- 9) delegaci wybierani są na okres kadencji.

§ 10

Ogniwa Związku powstają z inicjatywy pracowników, którzy tworzą w tym celu zakładowe komitety założycielskie. Powołanie ogniwa zakładowego powinno być zgłoszone regionalnemu zarządowi Związku.

CZŁONKOWIE, ICH PRAWA I OBOWIĄZKI

§ 11

Członek Związku ma prawo:

- 1) uczestniczyć w ogólnych zebraniach Związku,
- 2) wybierać i odwoływać członków wszystkich władz Związku oraz być wybieranym do tych władz,
- 3) uczestniczyć w ustalaniu zaleceń dla wybranych delegatów,
- 4) korzystać z pomocy Związku w ochronie praw pracowniczych i obywatelskich w razie ich naruszenia przez zakład pracy lub administrację państwową: w przypadkach tych Związek zobowiązany jest do zastosowania dostępnych mu środków ze strajkiem włącznie. Związek może interweniować i udzielać pomocy w razie naruszenia innych praw członka Związku,
- 5) otrzymywać zasiłki z tytułu urodzenia dziecka i zgonu członka rodziny: w przypadku zgonu członka Związku zasiłek otrzymuje rodzina,
- 6) otrzymywać od Związku pomoc finansową w okresie pozostawania bez pracy na skutek działalności związkowej oraz w szczególnie uzasadnionych przypadkach losowych. Zakres i formy pomocy określa walne zebranie właściwego szczebla Związku,
- 7) korzystać z pomocy socjalnej Związku oraz z urządzeń kulturalnych, sportowych i innych będących w dyspozycji Związku,
- 8) występować z wnioskami i postulatami do władz związkowych wszystkich szczebli,
- 9) być na bieżąco informowanym o wszelkich decyzjach i innych działaniach wszystkich instancji Związku,
- 10) brać udział w zebraniach, na których władze związkowe podejmują uchwały dotyczące jego osoby.

§ 12

Członek Związku jest zobowiązany:

- 1) przestrzegać postanowień statutu i uchwał władz Związku oraz regularnie płacić składki członkowskie,
- 2) brać udział w życiu związkowym,

- 3) solidarnie uczestniczyć w akcjach podejmowanych przez Związek,
- 4) współdziałać w kształtowaniu właściwych stosunków współżycia między członkami załogi pracowniczej.

§ 13

Członek Związku nie może należeć do innego związku zawodowego, nie dotyczy to NSZZ RI "Solidarność".

§ 14

Członkostwo Związku nabywa się z chwilą przyjęcia deklaracji członkowskiej uchwałą właściwej komisji zakładowej (międzyzakładowej lub wydziałowej). Od uchwały odmawiającej przyjęcia do Związku służy zainteresowanemu prawo odwołania do walnego zebrania organizacji zakładowej (międzyzakładowej względnie wydziałowej).

§ 15

1. Członkostwo Związku ustaje na skutek:

- 1) wystąpienia ze Związku,
- 2) wykluczenia,
- 3) zgonu.

2. Członka, który uporczywie nie wykonuje obowiązków członkowskich lub postępuje w sposób nie liczący z godnością członka Związku, właściwa komisja zakładowa (międzyzakładowa lub wydziałowa) może ukarać udzieleniem nagany, a w szczególnych przypadkach pozbawieniem członkostwa. Zainteresowanemu służy odwołanie do walnego zebrania organizacji zakładowej (międzyzakładowej lub wydziałowej).

§ 16

Komisje zakładowe, międzyzakładowe i wydziałowe prowadzą ewidencję członków i wydają legitymacje członkowskie.

ROZDZIAŁ IV
WŁADZE ZWIĄZKU

§ 17

Władzami ogólnozwiązkowymi są:

- 1) Zjazd Delegatów,
- 2) Komisja Krajowa,
- 3) Komisja Rewizyjna,
- 4) Kadencja władz trwa 2 lata.

§ 18

1. Do kompetencji Zjazdu należy:

- 1) uchwalanie zmian statutu,
- 2) uchwalanie ogólnego programu działania Związku,
- 3) ustalanie górnej i dolnej granicy składek członkowskich,
- 4) wybór przewodniczącego Komisji Krajowej,
- 5) wybór członków Komisji Krajowej zgodnie z postanowieniami § 19 ust. 4 - oraz wybór członków Komisji Rewizyjnej,
- 6) rozpatrywanie sprawozdań Komisji Krajowej oraz Komisji Rewizyjnej.

2. Zjazd zbiera się na sesję zwyczajną raz w roku. Zwołuje go Komisja Krajowa. Na wniosek co najmniej 1/3 zarządów regionalnych, 1/5 delegatów na Zjazd lub Komisji Rewizyjnej - Komisja Krajowa obowiązana jest zwołać nadzwyczajne sesje Zjazdu w ciągu 3 miesięcy od daty złożenia wniosku. W wypadku nie zwołania Zjazdu przez Komisję Krajową w tym terminie - zwołuje go Komisja Rewizyjna.

3. W Zjeździe biorą udział delegaci organizacji regionalnych Związku wybrani na regionalnych walnych zebraniach. Sposób ich wyboru oraz liczbę delegatów z poszczególnych organizacji regionalnych ustala Komisja Krajowa proporcjonalnie do liczby członków w poszczególnych regionach.

4. Do ważności uchwał Zjazdu niezbędna jest obecność co najmniej połowy liczby delegatów.

5. Zjazd podejmuje uchwały zwykłą większością oddanych głosów. Przy uchwałach o zmianie statutu i o likwidacji Związku obowiązuje bezwzględna większość głosów uprawnionych do udziału w Zjeździe delegatów. Uchwały te stają się prawomocne z chwilą ich zatwierdzenia przez co najmniej połowę zarządów regionalnych grupujących nie mniej niż połowę członków Związku.

6. Uchwały zapadają w głosowaniu jawnym. Na żądanie co najmniej 1/10 obecnych delegatów przewodniczący Zjazdu zarządza tajne głosowanie.

§ 19

1. Do zakresu działania Komisji Krajowej należy:
 - 1) reprezentowanie całego Związku wobec władz i organów administracji państwowej i gospodarczej a także innych organizacji i instytucji,
 - 2) koordynowanie działań organizacji regionalnych Związku,
 - 3) uchwalanie budżetu,
 - 4) powoływanie sekcji zawodowych, branżowych i innych oraz ustalanie ich regulaminów wewnętrznych,
 - 5) zawieranie układów zbiorowych,
 - 6) podejmowanie decyzji o strajku o zasięgu ponadregionalnym,
 - 7) wybór członków prezydium.
2. Liczbę członków prezydium określa Komisja Krajowa. Pracami Prezydium kieruje przewodniczący Komisji Krajowej.
3. Prezydium czuwa nad wykonaniem uchwał Komisji Krajowej, kieruje pracą biura i dokonuje czynności prawnych.
4. W skład Komisji Krajowej wchodzi:
 - a) przewodniczący Komisji Krajowej,
 - b) przewodniczący zarządów regionalnych,
 - c) osoby wybrane przez Zjazd. Każdy region ma z góry ustaloną liczbę miejsc w Komisji. Liczbę tę określa uchwała Zjazdu proporcjonalnie do liczby członków Związku w regionie. Głosuje się na listy cząstkowe.

§ 20

1. Komisja Rewizyjna nadzoruje i kontroluje działalność finansową Komisji Krajowej i jej Prezydium oraz kontroluje zgodność ich działań ze statutem i uchwałami Krajowego Zjazdu Delegatów.
2. Członek Komisji Rewizyjnej nie może pełnić innych funkcji związkowych na szczeblu krajowym. Nie dotyczy to sprawowania mandatu delegata na Zjazd.

Władzami regionalnymi Związku są:

- 1) walne zebranie delegatów,
- 2) zarząd,
- 3) prezydium zarządu,
- 4) Komisja rewizyjna,
- 5) Kadencja władz trwa 2 lata.

§ 22

1. Do kompetencji walnego zebrania delegatów należy:
 - 1) uchwalenie programu działalności organizacji regionalnej Związku,
 - 2) wybór przewodniczącego i członków zarządu oraz członków komisji rewizyjnej regionalnej organizacji Związku,
 - 3) wybór delegatów na Zjazd Związku,
 - 4) rozpatrywanie sprawozdań zarządu i komisji rewizyjnej oraz udzielanie zarządowi absolutorium,
 - 5) ustalanie wysokości składek członkowskich w granicach określonych przez Zjazd (§ 18 ust. 1 pkt. 3).
2. Sesję walnego zebrania delegatów zwołuje zarząd. O częstotliwości sesji zwyczajnych rozstrzyga walne zebranie delegatów. Zarząd musi zwołać sesję nadzwyczajną na wniosek Komisji Rewizyjnej, komisji zakładowych reprezentujących co najmniej 1/5 członków organizacji regionalnej Związku lub 1/5 delegatów na walne zebranie delegatów. Jeśli zarząd nie zwoła walnego zebrania delegatów w ciągu miesiąca od złożenia wniosku - zwołuje go Komisja Rewizyjna.
3. W walnym zebraniu delegatów biorą udział delegaci organizacji związkowych. Sposób ich wyboru oraz liczbę delegatów poszczególnych organizacji ustala zarząd proporcjonalnie do liczby członków.
4. Do ważności uchwał walnego zebrania delegatów niezbędna jest obecność co najmniej połowy delegatów.
5. Walne zebranie delegatów podejmuje uchwały zwykłą większością głosów obecnych delegatów.
6. Do podejmowania uchwał stosuje się postanowienia § 18 ust.6.

§ 23

1. Do zakresu działania zarządu należy:
 - 1) wybór członków prezydium zarządu: z wyjątkiem przewodni-

czącego,

- 2) reprezentowanie organizacji regionalnej Związku wobec władz i organów administracji państwowej i gospodarczej a także innych organizacji i instytucji,
 - 3) ustalanie wytycznych bieżącej działalności organizacji regionalnej Związku,
 - 4) okresowa ocena pracy prezydium zarządu,
 - 5) uchwalanie budżetu organizacji regionalnej,
 - 6) podejmowanie na wniosek prezydium decyzji w sprawie strajku.
2. Liczbę członków zarządu i jego prezydium ustala walne zebranie delegatów.

§ 24

Do kompetencji prezydium zarządu należy:

- 1) kierowanie bieżącą działalnością regionalnej organizacji Związku zgodnie z uchwałami walnego zebrania delegatów i wytycznymi zarządu,
- 2) dokonywanie czynności prawnych,
- 3) podejmowanie na wniosek organizacji zakładowych decyzji w sprawie strajku (§ 33 ust. 2) oraz występowanie z wnioskiem do zarządu o podjęcie strajku w innych przypadkach.

§ 25

1. Komisja Rewizyjna nadzoruje i kontroluje działalność finansową zarządu i jego prezydium oraz kontroluje zgodność ich działalności ze statutem, uchwałami Zjazdu, Komisji Krajowej oraz uchwałami walnego zebrania delegatów.
2. Liczbę członków komisji ustala walne zgromadzenie delegatów.
3. Członek Komisji Rewizyjnej nie może pełnić innych funkcji związkowych na szczeblu regionalnym. Nie dotyczy to sprawowania mandatu delegata na walnym zebraniu delegatów.

§ 26

1. Władzami organizacji zakładowej są:
 - 1) zakładowe zebranie członków, a w przypadku gdy liczba

- członków w zakładzie przekroczy 500 - zakładowe zebranie delegatów,
- 2) komisja zakładowa i jej prezydium,
 - 3) zakładowa komisja rewizyjna.
2. Do kompetencji i funkcjonowania władz zakładowych stosuje się odpowiednie postanowienia statutu dotyczące władz organizacji regionalnych Związku z tym że:
- 1) zakładowe zebrania członków (delegatów) powołują organizacje wydziałowe oraz ustalają wewnętrzną strukturę organizacji zakładowej.
 - 2) do kompetencji komisji należy również:
 - a) współudział w wydawaniu regulaminu zakładu,
 - b) podejmowanie uchwał co do przeznaczenia funduszu socjalnego i mieszkaniowego w zakresie, w jakim należy to w myśl obowiązujących przepisów do związków zawodowych,
 - c) podejmowanie uchwał w przedmiocie zatrudnienia, awansowania, premiowania i nagradzania pracowników oraz rozwiązywania umów o pracę w zakresie, w jakim przewidują to przepisy prawa pracy: w większych zakładach pracy funkcje te wykonuje komisja wydziałowa i prezydium komisji zakładowej.
 - d) kontrola działalności swych członków działających w reprezentacji ogółu pracowników zakładu pracy i udzielanie im wiążących wytycznych.
3. Liczbę członków władz, o których mowa w ust. 1 pkt. 2 i 3 ustala zakładowe zebranie członków (delegatów).

§ 27

Do władz organizacji międzyzakładowych, ich kompetencji i funkcjonowania stosuje się odpowiednie postanowienia odnoszące się do organizacji zakładowych.

§ 28

- Kołem i jego pracami kieruje przewodniczący lub jego zastępca, wybrani przez ogólne zebranie członków koła.
- Przewodniczący koła pełni funkcje opiniotwórcze w sprawach koła i jego członków.
- W mniejszych zakładach pracy (filiach, punktach) przewodniczącym koła komisja zakładowa, wydziałowa lub międzyzakładowa może zlecić załatwienie spraw określonych w § 26 ust. 2 pkt 2 lit. C.

ROZDZIAŁ V

**SEKCJE ZAWODOWE, BRANŻOWE
I INNE**

§ 29

Sekcje zawodowe, branżowe i inne na szczeblu regionalnym powoływane są przez Zarządy Regionalne Związku z inicjatywy zakładowych organizacji związkowych. W wyniku porozumienia między odpowiednimi sekcjami szczebla regionalnego Komisja Krajowa powołuje sekcje zawodowe, branżowe i inne na szczeblu krajowym.

§ 30

Strukturę oraz zasady powoływania i funkcjonowania sekcji zawodowych, branżowych i innych określają regulaminy wewnętrzne uchwalane przez Komisję Krajową.

§ 31

Sekcje zawodowe, branżowe i inne przygotowują lub opiniują projekty zbiorowych układów pracy oraz wykonują inne zadania dotyczące zawodów i branż zlecone przez władze Związku, względnie uzgodnione z innymi władzami. Komisja Krajowa może upoważnić sekcję do zawierania w jej imieniu zbiorowych układów pracy.

STRAJK

§ 32

Po wyczerpaniu innych form działania Związek może podjąć akcję strajkową.

§ 33

1. Strajk może być strajkiem ostrzegawczym lub strajkiem właściwym
 - 1) w przypadku, gdy okoliczności na to zezwalają, strajk właściwy należy poprzedzić strajkiem ostrzegawczym,
 - 2) strajk ostrzegawczy nie powinien trwać dłużej niż połowa dnia pracy,
 - 3) strajk właściwy trwa do chwili, gdy odpowiednie władze związkowe ogłoszą jego zakończenie. Zakończenie strajku może być przedmiotem porozumienia z pracodawcą lub władzami państwowymi.
2. Jeżeli przyczyną strajku jest konflikt w jednym zakładzie pracy, strajk może być ogłoszony tylko na wniosek uchwalony przez bezwzględną większość członków organizacji zakładowej Związku.
3. W przypadku, gdy przyczyną strajku są okoliczności inne niż wymienione w ust. 2, decyzję o jego podjęciu podejmuje zarząd organizacji regionalnej, określając jednocześnie zasięg strajku. Decyzję o podjęciu strajku i zasięgu ponadregionalnym podejmuje Komisja Krajowa.
4. Zastosowanie represji w stosunku do władz Związku i uniemożliwienie im tą drogą podjęcia stosownej decyzji upoważnia załogi zakładów do podjęcia stosownej decyzji natychmiastowej akcji strajkowej.
5. W przypadku, gdy ogłoszenie strajku w jednym zakładzie nie przynosi rezultatu, władze związkowe mogą ogłosić strajk solidarnościowy.

§ 34

Powyższe postanowienia nie mają zastosowania do pracowników zakładów, które z uwagi na pełnione funkcje nie mogą strajkować. Dla poparcia ich żądań może być ogłoszony strajk solidarnościowy.

- 15 -

ROZDZIAŁ VII

**OŚRODEK PRAC SPOŁECZNO-
-ZAWODOWYCH I WYDAWNICTWA**

§ 35

1. W ramach Związku działa Ośrodek Prac Społeczno-Zawodowych, prowadzący badania nad warunkami życia i pracy, jak również kosztami utrzymania ogółu pracowników oraz przygotowujący ekspertyzy w zakresie polityki społeczno-gospodarczej dla potrzeb Związku.
2. Strukturę Ośrodka, jego funkcjonowanie i fundusze określa prezydium Komisji Krajowej Związku.
3. Organizacje regionalne Związku mogą powoływać podobne ośrodki zajmujące się problematyką regionu, zawodów i branż.

§ 36

Związek dysponuje własnymi środkami przekazu informacji. O ich statusie decydują władze związkowe odpowiednich szczebli.

ROZDZIAŁ VIII

FUNDUSZE I MAJĄTEK ZWIĄZKU

§ 37

1. Majątek Związku stanowią nieruchomości, ruchomości, prawa, gotówka i papiery wartościowe.
2. Fundusze związku tworzone są z:
 - 1) składek członkowskich
 - 2) darowizn, zapisów i dotacji
 - 3) dochodów z majątku Związku oraz prowadzonej - za zgodą odpowiednich władz Związku - działalności gospodarczej.
 - 4) imprez kulturalnych, sportowych itp.

Fundusze przeznaczone są na finansowanie działalności organizacyjnej, socjalnej i kulturalno-oświatowej Związku oraz jego działalność statutową.

§ 39

1. Podstawą działalności finansowej władz Związku są budżety obejmujące wszystkie środki będące w dyspozycji tych władz.
2. Budżety uchwała się na okres roczny.
3. Gospodarka finansowa Związku jest jawna.

§ 40

1. Wysokość składek członkowskich oraz zasady podziału kwot uzyskanych z tych składek między organizacje zakładowe (międzyzakładowe), a regionalne uchwała Zjazd Delegatów.
2. Zjazd Delegatów ustala równocześnie zasady finansowania świadczeń socjalnych (zasiłki statutowe, zapomogi).
3. W pokrywaniu kosztów działania władz ogólnozwiązkowych uczestniczą organizacje regionalne na zasadach określonych przez Zjazd.

ROZDZIAŁ IX

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§ 41

W sprawach nie objętych postanowieniami statutu lub spornych, decyzje podejmuje Komisja Krajowa.

ZAŁĄCZNIK

I. POSTANOWIENIA KONWENCJI NR 87 MIĘDZYNARODOWEJ ORGANIZACJI PRACY

uchwalonej 17 czerwca 1948 r., ratyfikowanej przez Sejm PRL dnia 14 grudnia 1956 r. brzmia:

- art. 1. Każdy członek Międzynarodowej Organizacji Pracy, dla którego jest w mocy niniejsza Konwencja, zobowiązuje się stosować następujące postanowienia.
- art. 2. Pracownicy i pracodawcy bez jakiegokolwiek rozróżnienia, mają prawo bez uzyskania uprzedniego zezwolenia utworzyć organizację według swego uznania, jak też przystępować do tych organizacji z jednym zastrzeżeniem stosowania się do ich statutow.
- art. 3. 1. Organizacje pracowników i pracodawców mają prawo opracowywania swoich statutow i regulaminów wewnętrznych, swobodnego wybierania swych przedstawicieli, powoływania, swego zarządu, działalności oraz układania swego programu działania.
2. Władze publiczne winny powstrzymać się od wszelkiej ingerencji, która by ograniczała to prawo lub przeszkadzała w jego wykonywaniu zgodnie z prawem.
- art. 4. Organizacje pracowników i pracodawców nie mogą być rozwiązywane lub zawieszane w drodze administracyjnej.
- art. 5. Organizacje pracowników i pracodawców mają prawo do tworzenia federacji i konfederacji, jak też do przystępowania do nich, a każda organizacja, federacja i konfederacja ma prawo przystępowania do międzynarodowych organizacji pracowników i pracodawców.
- art. 6. Postanowienia art. 2, 3 i 4 stosują się do federacji i konfederacji i organizacji pracowników i pracodawców.
- art. 7. Uzyskanie osobowości prawnej przez organizację pracowników i pracodawców oraz ich federacje i konfederacje nie może być uzależnione od warunków takich, które by ograniczały stosowanie postanowień art. 2, 3 i 4.
- art. 8. 1. W wykonywaniu uprawnień, które przyznaje im niniejsza Konwencja, pracownicy, pracodawcy i odnośne organizacje powinny, podobnie jak inne osoby lub zorganizowane zbiorowości, przestrzegać obowiązujących

- w kraju przepisów prawnych.
2. Ustawodawstwo krajowe nie powinno naruszać gwarancji przewidzianych w niniejszej konwencji ani być tak stosowane, aby naruszało te gwarancje.

II. POSTANOWIENIA KONWENCJI NR 98 MIĘDZYNARODOWEJ ORGANIZACJI PRACY

uchwalonej 8 czerwca 1949 roku, ratyfikowanej przez Sejm PRL dnia 14 grudnia 1956 r. brzmia:

- art. 1. Pracownicy powinni korzystać z należytej ochrony przed wszelkimi aktami dyskryminacji dążącymi do naruszania wolności związkowej w dziedzinie pracy.
Taka ochrona powinna odnosić się w szczególności do czynów mających na celu:
- a) uzależnienie zatrudnienia pracownika od warunku, że nie przystąpi on do związku zawodowego, lub przestanie należeć do związku zawodowego;
 - b) wydalenie pracownika, lub skrzywdzenie go we wszelki inny sposób z powodu jego przynależności do związku zawodowego, lub udział w działalności związkowej poza godzinami pracy, lub za zgodą pracodawcy podczas godzin pracy.
- art. 2. Organizacje pracowników i pracodawców powinny korzystać z odpowiedniej ochrony przed wszelkimi aktami ingerencji jednych w sprawy drugich, bądź bezpośrednio, bądź przez przedstawicieli, lub członków, jeżeli chodzi o tworzenie tych organizacji ich działalność i zarządzania nimi.
- Będą w szczególności uznane za akty ingerencji w rozumieniu niniejszego artykułu środki zmierzające do spowodowania utworzenia organizacji pracowników, które byłyby opanowane przez pracodawcę, lub przez organizację pracodawców, albo do wspierania organizacji pracowników finansowo, lub w inny sposób, w celu podporządkowania tych organizacji kontroli pracodawcy, lub organizacji

pracodawców.

art. 3. W razie potrzeby należy utworzyć instytucje odpowiadające warunkom krajowym dla zapewnienia poszanowania prawa organizowania się określonego w poprzednich artykułach.

art. 4. W razie potrzeby, należy zastosować środki odpowiadające warunkom krajowym, w celu zachęcenia i popierania jak najszerzego rozwoju i wykorzystywania procedury dobrowolnych rokowań dla zawierania układów zbiorowych pomiędzy pracodawcami z jednej strony, a organizacjami pracowników z drugiej strony w celu uregulowania w ten sposób warunków pracy.

III. CZĘŚĆ I PKT 1-7 POROZUMIENIA ZAWARTEGO PRZÉZ MIĘDZYKŁADOWY KOMITEŃ STRAJKOWY Z KOMISJĄ RZĄDOWĄ

w dniu 31 sierpnia 1980 r. w Gdańsku brzmi:

1. Działalność Związków Zawodowych w PRL nie spełniła nadziei i oczekiwań pracowników.

Uznaje się za celowe powołanie nowych samorządnych związków zawodowych, które byłyby autentycznym reprezentantem klasy pracującej.

Nie kwestionuje się prawa nikogo do pozostania w dotychczasowych związkach, a w przyszłości widzieć można możliwość nawiązania współpracy między związkami.

2. Tworząc nowe, niezależne, samorządne związki zawodowe, MKS stwierdza, że będą one przestrzegać zasad określonych w Konstytucji PRL. Nowe związki zawodowe będą bronić społecznych i materialnych interesów pracowników i nie zamierzają pełnić roli partii politycznej. Stoją one na gruncie zasady społecznej własności środków produkcji, stanowiącej podstawę istniejącego w Polsce ustroju socjalistycznego. Uznając, iż PZPR sprawuje kierowniczą rolę w państwie ani nie podważając ustalonego systemu sojuszków międzynarodowych, dążą one do zapewnienia ludziom pracy odpowiednich środków kontroli, wyrażania opinii i obrony swych interesów.

Komisja Rządowa stwierdza, że rząd zagwarantuje i zapewni pełne poszanowanie niezależności i samorządności nowych związków zawodowych, zarówno co do ich struktury organizacyj-

nej, jak i funkcjonowania na wszystkich szczeblach ich działania. Rząd zapewni nowym związkom zawodowym pełną możliwość wypełniania podstawowych funkcji w zakresie obrony interesów pracowniczych, realizacji potrzeb materialnych, społecznych i kulturalnych pracowników. Jednocześnie gwarantuje, że nowe związki zawodowe nie będą przedmiotem żadnej dyskryminacji.

3. Stworzenie i działalność niezależnych, samorządnych związków zawodowych odpowiada ratyfikowanym przez Polskę konwencjom Międzynarodowej Organizacji Pracy Nr 87 o wolności związkowej i ochronie praw związkowych oraz nr 98 o prawie organizowania się i rokowań zbiorowych. Wielość reprezentacji związkowych i pracowniczych wymagać będzie odpowiednich zmian ustawodawczych.

W związku z tym Rząd zobowiązuje się do inicjatyw ustawodawczych, dotyczących w szczególności ustawy o związkach zawodowych, ustawy o samorządzie robotniczym, kodeksu pracy.

4. Powstałe Komitety Strajkowe mają możliwość przekształcenia się w zakładowe organy reprezentacji pracowniczych, takie jak Komitety Robotnicze, Komitety Pracownicze, Rady Robotnicze, bądź w Komitety Założycielskie nowych, samorządnych związków zawodowych.

Międzyzakładowy Komitet Strajkowy jako Komitet Założycielski tych związków ma swobodę wyboru formy jednego związku, lub zrzeszenia w skali Wybrzeża.

Komitety Założycielskie funkcjonować będą do statutowego wyboru nowych władz. Rząd zobowiązuje się do stworzenia warunków dokonania rejestracji nowych związków zawodowych poza rejestrem CRZZ.

5. Nowe związki zawodowe winny mieć realną możliwość publicznego opiniowania kluczowych decyzji determinujących warunki życia ludzi pracy: zasad podziału dochodu narodowego na konsumpcję i akumulację, podziału funduszu konsumpcji społecznej na różne cele (zdrowia, oświatę, kulturę), podstawowych zasad wynagradzania i kierunków polityki płac, a szczególnie zasad automatycznej korektury płac w warunkach inflacji, wieloletnich planów gospodarczych,

- kierunków inwestycji oraz zmiany cen. Rząd zobowiązuje się zapewnić warunki do pełnienia tych funkcji.
6. Międzyzakładowy Komitet powołuje ośrodek prac społeczno-zawodowych, którego zadaniem ma być obiektywna analiza sytuacji pracowniczej, warunków bytowych ludzi pracy i sposobu reprezentowania interesów pracowniczych. Ośrodek ten będzie dokonywał również ekspertyz w zakresie indeksu płac i cen oraz proponował formy rekompensaty. Ośrodek ten będzie również publikował wyniki swych badań. Ponadto nowe związki będą posiadały swoje wydawnictwa.
7. Rząd zapewni przestrzeganie w Polsce przepisów artykułu 1 pkt 1 ustawy o związkach zawodowych z 1949 roku, który mówi, że gwarantuje się robotnikom i pracownikom prawo do dobrowolnego zrzeszania się w związki zawodowe. Nowe powstające związki zawodowe nie wejdą w skład zrzeszenia reprezentowanego przez CRZZ. Przyjmuje się, że nowa ustawa utrzyma tę zasadę. Jednocześnie zapewni się udział przedstawicieli MKS lub komitetów założycielskich samorządnych związków zawodowych oraz innych reprezentacji pracowniczych w opracowaniu tejże ustawy.

Za zgodność:

(-) J.Olszewski
adwokat

(-) doc. dr W.Chrzanowski

Wydawnictwo

★ WROCŁAW 1989 ★

RUCH SPOŁECZNY SOLIDARNOŚĆ

Rada Oświaty Niezależnej
przy RKW NSZZ
Dolny Śląsk

SOLIDARNOŚĆ

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

Nakład sfinansowany przez

**FUNDUSZ OŚWIATY NIEZALEŻNEJ
WARSZAWA**